

Ontwerp uitwerkingsnota Koersdocument Sociaal Domein voor de Alliantie

November 2018

1 *Wettelijke basis, Koersdocument en Alliantie*

Met ingang van 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de ondersteuning van hun bewoners die zelf onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie¹. De basis hiervoor ligt in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) en Participatiewet. De invulling van deze beleidsruimte is door de gemeenteraad en college vastgelegd in het Koersdocument.

Wmo

De wet benoemt voor de Wmo de volgende taken:

- de sociale samenhang, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking verbeteren;
- de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente bevorderen en huiselijk geweld voorkomen en bestrijden;
- mantelzorgers en andere vrijwilligers waarderen en ondersteunen;
- vroegtijdig vaststellen of ingezetenen maatschappelijke ondersteuning behoeven;
- voorkomen dat ingezetenen op maatschappelijke ondersteuning aangewezen zullen zijn;
- algemene voorzieningen bieden aan ingezetenen die maatschappelijke ondersteuning behoeven;
- maatwerkvoorzieningen bieden ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie aan ingezetenen van de gemeente die daartoe op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk niet of onvoldoende in staat zijn;
- maatwerkvoorzieningen bieden aan personen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en beschermd wonen of opvang behoeven in verband met psychische of psychosociale problemen of omdat zij de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld.

Schuldhulpverlening

Op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) heeft de gemeente een publiekrechtelijke taak om integrale schuldhulpverlening aan haar bewoners te bieden. Schuldhulpverlening omvat zowel het voorkomen van problematische schulden (preventie),

¹ Het Nederlands zorgstelsel bestaat uit de volgende onderdelen: De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Wet langdurige zorg (Wlz, permanente 24 uurszorg of nabijheid, verpleegzorg), de Zorgverzekeringswet (Zvw, curatieve zorg zoals huisarts of ziekenhuis) en de Jeugdwet (ondersteuning jeugdigen bij opvoed- en psychische problemen).

het helpen van een schuldenaar bij het vinden van een oplossing voor zijn problematische schulden als het voorkomen van terugval in de oude situaties (nazorg).

Jeugdwet

De wet benoemt voor Jeugd de volgende taken²:

- het versterken van het opvoedkundig klimaat in gezinnen, wijken, dorpen, scholen en kinderopvang;
- het voorzien in een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod van jeugdhulp;
- het adviseren over en het bepalen en inzetten van de aangewezen vorm van jeugdhulp;
- het adviseren van professionals met zorgen over een kind;
- het adviseren van kinderen en jongeren met vragen en problemen;
- het doen van een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming als een kinderschermingsmaatregel nodig is;
- het compenseren van beperkingen in de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van kinderen en jongeren;
- het voorzien in een toereikend aanbod van gecertificeerde instellingen;
- het voorzien in maatregelen om kindermishandeling te voorkomen.

Lokale en regionale taken

De meeste taken pakt de gemeente Leeuwarden zelfstandig en lokaal op. Een deel van de taken voert Leeuwarden gezamenlijk met de Friese gemeenten uit (Sociaal Domein Friesland, SDF). Dit betreffen taken op het gebied van opvang, beschermd wonen en specialistische- en hoogspecialistische jeugdhulp.

Overigens zijn er landelijke ontwikkelingen waardoor taken op het terrein van beschermd wonen, thuis plus en opvang mogelijk van regionaal naar lokaal gaan. Deze ontwikkelingen kunnen op termijn van invloed zijn op de taken of het budget van de Alliantie.

We gaan in dit document in op de taken die we lokaal uitvoeren.

Koersdocument

De taken voor het sociaal domein zijn in 2014 verwoord en uitgewerkt in het Koersdocument Hervorming Sociaal Domein. Deze uitgangspunten gelden nog steeds. Wel zijn ze op basis van 4 jaar ervaring herijkt. Dit heeft geresulteerd in het Koersdocument Sociaal Domein dat in juli 2018 is vastgesteld door de gemeenteraad.

² Een klein deel van de taken uit de Jeugdwet wordt in de alliantie ondergebracht. Het gaat hier om lichte ondersteuning bij gezinnen met opvoed- en opgroevragen. Er volgt nog een nota waarin het geheel van taken van de jeugdwet wordt uitgewerkt. Om volledig te zijn, is hier wel het wettelijk Jeugdkader omschreven.

Er zijn verschillende notities die gezamenlijk de visie en het beleid weergeven van de Wmo en Jeugdwet. Het Koersdocument Sociaal Domein van 2018 vormt de paraplu waar al deze notities onder vallen. De voor u liggende nota geeft de uitwerking op het onderdeel Alliantie. Het gaat dus niet over het gehele speelveld van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Op een later moment volgen onder andere een notitie over inclusiviteit in de gemeente en over jeugd.

2 Een brede kijk op welzijn

Mensen zijn meer dan hun aandoening of probleem. Veel aandacht gaat naar het oplossen van problemen, terwijl welzijn juist gaat over de mens als geheel en over het kunnen leiden van een betekenisvol leven. Veel mensen beschikken over veerkracht om om te (leren) gaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen; om zich aan te passen en eigen regie te voeren. Vanuit het concept 'positieve gezondheid' zijn, naast fysieke en mentale gezondheid, ook zingeving, maatschappelijke participatie, dagelijks functioneren en kwaliteit van leven daarin belangrijke aspecten.³ Gezondheid c.q. welbevinden is dus niet de afwezigheid van beperkingen; het is eerder leren omgaan met deze beperkingen om tot maximale zelfontplooiing te komen.

De overheid heeft hier een beperkte invloed op. We kunnen als overheid niet alle problemen oplossen. Daarvoor zijn teveel andere factoren van invloed. Wat we als overheid wel kunnen en moeten doen, is vanuit onze rol op het terrein van ondersteuning van zelfredzaamheid en meedoen aan de samenleving, samen met het brede veld van betrokkenen, zo veel mogelijk het welzijn van onze bewoners bevorderen.

Hiertoe is het belangrijk de vier contexten (sferen) te onderscheiden waarin mensen zich begeven⁴.

In de privésfeer, waartoe vrienden, familie en het gezin behoren vindt omgang plaats op basis van vertrouwen, persoonlijke betrokkenheid en belangeloosheid.

In de private sfeer wordt gewerkt, geconsumeerd en geproduceerd. Omgang vindt vooral plaats in zakelijk verband, op basis van afspraken en contracten.

Vervolgens de publieke sfeer waar men vrijwillig actief is samen met andere mensen.

Verenigingen, stichtingen en vrijwilligerswerk vallen hier onder. Omgang vindt plaats op basis van (gedeelde) idealen.

Tot slot de politieke sfeer, waarin landen, gemeenten en steden worden vormgegeven middels wetten en politieke regels. Omgang vindt voornamelijk plaats vanuit rede en recht.

Maatschappelijke ondersteuning vindt plaats in de privésfeer, maar wordt beïnvloed door de andere sferen. De overheid regelt door wet- en regelgeving wanneer iemand 'recht heeft op ondersteuning' (politieke sfeer). De gemeente sluit hiervoor contracten af met zorgaanbieders, die tegen betaling ondersteuning leveren (private sfeer). Ook is er een rol voor vrijwilligers en ideëel georganiseerden in de ondersteuning van kwetsbare medeburgers (publieke sfeer). Tenslotte verlangt men van naasten en het eigen netwerk zo veel mogelijk betrokkenheid (privésfeer).

³ Machteld Huber, Positieve gezondheid (2012).

⁴ Rene Gude, het Agoramodel (2015).

De vier sferen kennen hun eigen dynamiek. De kracht van de publieke sfeer is dat daar activiteiten en ontplooiing plaatsvinden met zo weinig mogelijk bemoeienis van buitenaf, zoals de overheid of private sector. In de private sfeer telt het leveren van prestaties tegen een afgesproken beloning, volgens heldere afspraken. De politieke sfeer beoogt het goede te doen voor haar burgers. En uiteindelijk zoeken mensen vaak betekenis in de persoonlijke relaties die ze aangaan in hun privésfeer.

Alliantie

Een belangrijk onderdeel in het Koersdocument is de Alliantie. De sociale basis is de kern van de Alliantie en bestaat uit bewoners(-organisaties) en vrijwilligers(-organisaties). Formele organisaties zorgen voor aanvullende ondersteuning ter versterking van de sociale basis en het aanpakken van complexere problematiek. De Alliantie biedt ondersteuning in het dagelijks leven. Niet door de problemen over te nemen, maar door de eigen kracht van bewoners aan te boren en te versterken.

Deze uitwerkingsnota vormt, met het wettelijk kader, de basis voor en is van invloed op de inkoop- en aanbestedingsdocumenten, verordeningen en de beleidsregels.

Zelf- en samenredzaam

We vinden het belangrijk dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, voor zichzelf kunnen zorgen, zorgen voor een veilig opgroei- en opvoedklimaat voor kinderen, een eigen huishouding kunnen voeren en actief mee kunnen doen aan het maatschappelijk leven. Het uitgangspunt is dat bewoners in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn om deze doelen te realiseren. Bij voorkeur op eigen kracht: zelf doen wat je kunt of hiervoor een beroep doen op het eigen sociaal netwerk. Ook buurtbewoners en maatschappelijke initiatieven kunnen bewoners hierbij helpen.

Als bewoners het niet redden om met hulp van het sociaal netwerk, de eigen buurt en/of vrijwilligers voldoende zelfredzaam te zijn, kinderen gezond en veilig op te laten groeien of deel te nemen aan het maatschappelijk leven, kunnen zij een beroep doen op ondersteuning vanuit de gemeente.

Sociale basis

De sociale basis bestaat uit bewoners-, vrijwilligers- en wijk- en dorpspartijen en ondersteunt bewoners op alle leefgebieden en beweegt zich op de beleidsdomeinen van Jeugd, Participatie en Wmo.

Onder de sociale basis verstaan we het geheel van informele netwerken, bewonersactiviteiten, betekenisvolle relaties tussen burgers onderling en relaties tussen burgers, professionals en overheid. Het gaat om het 'cement' in de samenleving; het gaat

om verbindingen. Het verbindt individuen, netwerken en instituties met elkaar. Dit speelt zich vaak af zonder inhoudelijke en/of financiële ondersteuning van de gemeente. Deze informele netwerken binnen de sociale basis worden aangevuld door meer geformaliseerde structuren, bestaande uit organisaties die in samenwerking met en/of (financiële) ondersteuning van de gemeente en met behulp de inzet van vrijwilligers ondersteuning bieden aan bewoners. In de gemeente Leeuwarden gaat het onder andere om buurt- en dorpshuizen en vrijwilligersorganisaties.

De Alliantie bouwt samen met de sociale basis een netwerk van laagdrempelige steun- en inloopvoorzieningen waar bewoners terecht kunnen voor hulp en ondersteuning in het alledaagse. Rondom scholen, buurt- of dorpscentra, sportverenigingen, in wijken en dorpen ontstaat zo een keten van laagdrempelige activiteiten en inloopvoorzieningen. Deze voorzieningen zijn erop gericht bewoners te activeren, een zinvolle daginvulling te bieden en het beroep op formele zorg te laten afnemen.

3 Alliantie: toegang en taken

Een breed loket voor ondersteuningsvragen

De Alliantie bestaat uit één of meer samenwerkende organisaties die de opdracht hebben om de in het vervolg beschreven Wmo-, Schuldhulpverlening- en Jeugdtaken uit te voeren. De Alliantie werkt hierin samen met de sociale basis.

Alle mensen die in de gemeente Leeuwarden hun hoofdverblijf hebben, kunnen hun ondersteuningsvraag stellen bij de Alliantie. Bewoners kunnen hiervoor in hun directe omgeving terecht. De Alliantie voert vraagverheldering uit. Als het om Wmo-ondersteuning gaat, biedt of organiseert de Alliantie passende ondersteuning.

Als de ondersteuningsvraag geen betrekking heeft op taken van de Alliantie, verwijst de Alliantie door naar de plek waar de ondersteuningsvraag thuishoort⁵. Afhankelijk van de vraag en de mate van zelfredzaamheid van de inwoner en/of gezin, ondersteunt de Alliantie de inwoner/het gezin hierbij actief.

Participatiewet

Als de inwoner toegeleid kan worden naar werk en/of gebruik kan maken van instrumenten vanuit de Participatiewet en/of geactiveerd kan worden vanuit de Participatiewet, pakt de gemeente dit op. De gemeente heeft regie op dit traject.

Jeugdwet

De alliantie biedt een algemene voorziening met lichte ondersteuning voor gezinnen met opvoed- en opgroevragen. Voor deze ondersteuning is geen beschikking nodig. Dit omvat:

- informatie en advies gericht op het vergroten van opvoedvaardigheden
- het versterken van het opvoedkundig handelen van de ouder(s) (versterken eigen kracht). Dit kunnen ook ouders met een eigen beperking betreffen.
- het herstellen van de balans in draagkracht-draaglast van de ouder(s)
- het verbeteren van het psychosociaal functioneren van de jeugdige
- het verbeteren van de gezinscommunicatie
- het vergroten van specifieke opvoedingsvaardigheden van ouders ten behoeve van hun kind met ontwikkelings- en/of gedragsproblemen

⁵ Het gaat hier onder andere om het doorleiden naar uitvoerders van andere wetten zoals de WLZ, de Jeugdwet of de Zorgverzekeringswet. Ook toeleiden naar de Participatiewet is mogelijk.

De vraagverheldering en daarmee de beoordeling welke ondersteuning ingezet moet worden, wordt in principe uitgevoerd door het gemeentelijk jeugdteam. Indien de alliantie betrokken is bij een gezin en het gezin heeft een vraag tot lichte ondersteuning dan kan deze meteen door de alliantie uitgevoerd worden. Wordt het een vraag tot de inzet van een individuele maatwerkvoorziening dan vindt er nauwe samenwerking met het gemeentelijk jeugdteam plaats. Het gemeentelijk jeugdteam neemt het besluit over de in te zetten ondersteuning.

Naast het bieden van lichte ondersteuning heeft de Alliantie de taak om opvoedings- en/of opgroei problemen bij gezinnen waar zij betrokken zijn, te signaleren, vroegtijdig te onderkennen en na overleg met de jeugdprofessionals van het gemeentelijk Jeugdteam hiernaar door te verwijzen. Belangrijk is dat de casusregie op de ondersteuning aan jeugdigen belegd is bij de jeugdprofessional. Op het grensvlak van de lichte ondersteuning (taak Alliantie) en overige ondersteuning vanuit de Jeugdwet (gemeentelijk jeugdteam) is de casusregie eveneens belegd bij de jeugdprofessional.

De Alliantie werkt samen met betrokkenen die vanuit de Jeugdwet eerstelijns- of tweedelijns ondersteuning bieden aan jeugdigen en gezinnen. Het gaat onder andere om het gemeentelijk Jeugdteam, de steunstructuur 12-/ 12+, het medisch domein, de jeugdgezondheidszorg (het Opvoedpunt), de gecertificeerde instellingen en aanbieders van specialistische jeugdhulp.

Wmo-taken Alliantie

De Alliantie biedt algemene voorzieningen op de Wmo-terreinen:

- Hulp bij het huishouden
- (Praktische)Thuisondersteuning
- Kortdurend verblijf
- Persoonlijke verzorging
- Dagbesteding
- Lokale inloopvoorzieningen

De Alliantie heeft ook gespecialiseerde ondersteuning op deze terreinen in huis. Zij biedt hierbij passende ondersteuning bij de aard van de beperking en aanvullend op de eigen kracht van bewoners en de sociale basis. De Alliantie zorgt hiervoor met een voldoende en divers aanbod aan ondersteuning en diversiteit in expertise van medewerkers. Binnen de Alliantie zijn medewerkers actief vanuit verschillende organisaties en achtergronden. Zij bieden gezamenlijk een breed palet aan ondersteuning, van generalistisch tot specialistisch. Al deze ondersteuning is vanuit de algemene voorziening gemakkelijk toegankelijk, zonder beschikking. De Alliantie schakelt snel tussen passende inzet van medewerkers. Zonder indicatieproces kan expertise (tijdelijk) worden toegevoegd, al naar gelang de situatie daar

om vraagt. Hierdoor heeft de inwoner optimale keuzevrijheid binnen de voorzieningen die de Alliantie biedt.

Wat betreft Huishoudelijke hulp blijft dit eerst zoals het nu is, tenzij uit onderzoek blijkt dat het mogelijk is om ondersteuning bij het schoonhouden van de woning tot en met een omvang van 2 uur per week algemeen gebruikelijk te maken. Ook wordt dit onderzocht voor wasverzorging tot en met 1 uur per week. Dat wil zeggen dat bewoners deze vorm van ondersteuning in principe zelf regelen en zelf bekostigen. Als de omvang van de algemeen gebruikelijke huishoudelijke hulp of wasverzorging niet toereikend is of deze voor de inwoner niet betaalbaar, dan wordt de algemene voorziening hulp bij huishouden ingezet.

De Alliantie voert ook participatietaken uit zoals bedoeld in de Wmo. Het gaat dan om sociale participatie, activering en kunnen meedoen in de maatschappij.

Als er sprake is van een beperking op het terrein van zelfredzaamheid of participatie én onvoldoende eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg of hulp uit het sociale netwerk aanwezig is, dan kan iemand gebruik maken van een voorziening vanuit de Wmo.

Wmo-taken buiten de Alliantie

De inwoner dient ondersteuningsvragen op het gebied van woonvoorzieningen (zoals een trap- of tillift), rolvoorzieningen (zoals een elektrische rolstoel) of vervoersvoorzieningen (zoals een scootmobiel of de Wmo-taxi) rechtstreeks bij de gemeente in. Na onderzoek beschikt de gemeente op de aanvraag.

Algemene en maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo

De Wmo en de Jeugdwet kennen algemene voorzieningen en individuele of maatwerkvoorzieningen⁶. Een algemene voorziening is voor iedere inwoner van onze gemeente beschikbaar. Het gaat hier om diensten en activiteiten gericht op zelfredzaamheid, participatie en het bieden van lichte ondersteuning aan individuen, kinderen en gezinnen zonder dat eerst diepgaand onderzoek is verricht. Om gebruik te kunnen maken van een algemene voorziening vindt een lichte toets plaats. Deze bepaalt of de inwoner behoort tot de doelgroep en of de voorziening toegankelijk, passend en betaalbaar is. Dit gebeurt zonder beschikking.

Een individuele maatwerkvoorziening is toegankelijk na zorgvuldig onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de inwoner. Een individuele

⁶ De Jeugdwet gebruikt de term individuele voorziening, de Wmo gebruikt maatwerkvoorziening. Binnen de gemeente Leeuwarden spreken we voor zowel Wmo als Jeugd van een individuele maatwerkvoorziening.

maatwerkvoorziening is alleen toegankelijk wanneer algemene voorzieningen niet toereikend zijn. Bij een individuele maatwerkvoorziening hoort een beschikking.

Als een inwoner bij de Alliantie komt, voert de Alliantie vraagverheldering uit. Als sprake is van een beperking op het terrein van zelfredzaamheid of participatie, en er is onvoldoende eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, ondersteuning uit de buurt of hulp uit het sociale netwerk aanwezig, dan kan iemand gebruik maken van een algemene voorziening. Als een algemene voorziening niet toereikend blijkt, is op basis van onderzoek toeleiding naar een maatwerkvoorziening mogelijk.

Zoals al eerder aangegeven betreft de Alliantie het gemeentelijk Jeugdteam bij een ondersteuningsvraag van gezinnen waarbij zij reeds betrokken zijn op het terrein van opvoed- of opgroei-problematiek.

Algemene voorzieningen

De gemeente Leeuwarden zet voornamelijk algemene voorzieningen in. Hierdoor werkt de Alliantie zo beschikkingsvrij mogelijk, om de volgende redenen:

- Het biedt een flexibele inzet van ondersteuning. De inwoner ontvangt ondersteuning op basis van een ondersteuningsplan waarin de doelen en resultaten zijn geformuleerd.
- Snellere inzet van ondersteuning is mogelijk, omdat niet gewacht hoeft te worden op een beschikking. Dit is ook één van de positieve resultaten uit de aanpak vanuit City Deal Inclusieve Stad.
- Een lagere administratieve last. Het opstellen van een ondersteuningsplan blijft nodig, maar het maken van een zwaarwegend advies voor de gemeente hoeft niet meer. Ook vindt er geen facturatie plaats op klantniveau.

De Alliantie heeft als taak om de algemene voorzieningen zodanig vorm te geven dat een individuele maatwerkvoorziening in de meeste gevallen niet nodig is. In de praktijk gaat het er om dat bewoners de juiste ondersteuning ontvangen, door de juiste ondersteuner, met de juiste deskundigheid en vaardigheden. Of deze ondersteuner werkt vanuit de sociale basis of vanuit een algemene voorziening is niet relevant, zolang de inwoner maar adequaat ondersteund wordt in het alledaagse; in haar of zijn beperking op het terrein van zelfredzaamheid of participatie.

Individuele maatwerkvoorzieningen

Er kunnen situaties zijn waarin de Alliantie geen algemene voorziening kan inzetten, maar waarin op basis van nader onderzoek een besluit nodig is over het inzetten van een individuele maatwerkvoorziening. De gemeente neemt dit besluit. De ondersteuning vindt

dan in de meeste gevallen buiten de Alliantie plaats, afhankelijk van de vorm van de benodigde ondersteuning.

De individuele maatwerkvoorzieningen voor Jeugd vormen een onderdeel van de regionale samenwerking met en inkoop door het Sociaal Domein Fryslân. Toegang tot deze individuele maatwerkvoorzieningen vindt plaats via de gemeente. Dit is geen taak van de Alliantie.

Situaties waarin onderzocht wordt of een maatwerkvoorziening vanuit de Wmo ingezet dient te worden, zijn in ieder geval:

- Niet-uitstelbare en onplanbare zorg buiten kantooruren, die niet opgevangen kan worden door het sociaal netwerk van de inwoner. In dit geval dient er ook nader onderzoek gedaan te worden naar de inzet van ThuisPlus.
- Intramurale zorg. In dit geval dient er nader onderzoek gedaan te worden naar de inzet van een Wlz-voorziening⁷, opname in een GGZ-instelling of Beschermd Wonen Intramuraal. Hiermee wordt niet bedoeld een tijdelijk verblijf (logeren) ter ontlasting van de gebruikelijke hulp of mantelzorger.
- Informele ondersteuning geboden met een vergoeding vanuit een PGB⁸. In dit geval dient er op basis van onderzoek een afweging gemaakt te worden of dit een passende vorm van ondersteuning is en er voldaan wordt aan de voorwaarden.

De Alliantie stelt in deze situaties een ondersteuningsplan op en een (zwaarwegend) advies. Dit advies wordt getoetst en beschikt door de gemeente.

PGB

Bij het inzetten van een individuele maatwerkvoorziening heeft een inwoner de keuze om de ondersteuning te ontvangen via Zorg in Natura (ZIN) of een persoonsgebonden budget (PGB). Als een inwoner kiest voor een PGB, dan moet zij/hij wel PGB-vaardig zijn en voldoen aan de regels en voorwaarden zoals omschreven in de Wmo 2015, en verordening en beleidsregels.

Ingang tot en regie voeren op Beschermd Wonen, ThuisPlus en begeleiding bij een zintuiglijke beperking

De Alliantie vormt naast de toegang voor de eerder beschreven onderdelen ook de toegang tot Beschermd Wonen, begeleiding bij zintuiglijke beperking en ThuisPlus en stelt daarvoor de zwaarwegende adviezen op. De gemeente toetst deze adviezen en beschikt. De Alliantie voert regie op de uitvoering. Voor Beschermd Wonen en ThuisPlus is dit een taak die

⁷ Als er een Wlz aanvraag wordt gedaan, blijft WMO in tussentijd aansprakelijk voor de zorg.

⁸ Aanbieder die nu formele PGB zorg verlenen kunnen in de nieuwe situatie door de Alliantie worden ingezet of onderdeel vormen van de Alliantie.

voortvloeit uit de regionale samenwerking met en inkoop door het Sociaal Domein Fryslân (SDF).

Regievoering

Het leidende principe 1 gezin, 1 plan, 1 regievoerder blijft ook in de nieuwe situatie het uitgangspunt. De alliantie voert de casusregie bij bewoners die ondersteuning ontvangen vanuit de alliantie. Wanneer het een jeugdige betreft vindt de casusregie op ondersteuning Jeugd plaats door de jeugdprofessional. In de samenwerkingsafspraken alliantie-gemeentelijk jeugdteam wordt geborgd dat er bij de 'procesregie' in geval er een samenloop is van ondersteuning vanuit Wmo en vanuit Jeugd recht wordt gedaan aan het leidende principe 1 gezin, 1 plan, 1 regievoerder.

Bij casussen waar een combinatie van ondersteuning uit andere domeinen speelt, bijvoorbeeld huisvesting en veiligheid, stelt de Alliantie in afstemming met de diverse partijen een ondersteuningsplan op en maakt uitvoeringsafspraken.

Mantelzorgondersteuning en respijtzorg

De Alliantie zorgt voor optimale ondersteuning voor mantelzorgers en regelt ook de jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers. Uitgangspunt is dat de blijk van waardering in de vorm van activiteiten wordt geleverd. Bij (preventie van) overbelasting van de mantelzorger voorziet de Alliantie in passende ondersteuning om de taken van de mantelzorger te verlichten. De Alliantie biedt in ieder geval passende respijtzorg om (dreigend) overbelaste mantelzorgers te ontlasten. Dit kan vanuit de sociale basis worden aangeboden of door middel van inzet vanuit formele partijen.

Ondersteuning van de sociale basis en vrijwilligerswerk

De Alliantie heeft als taak de partijen in de sociale basis verder te versterken. Deze opdracht geldt voor de informele en voor de formele sociale basis. De Alliantie faciliteert de sociale basis hierin en houdt rekening met de ondersteuningswensen en -behoeften van de sociale basis. De actieve vrijwilligerspartijen krijgen de mogelijkheid hun ondersteuningsbehoefte inzichtelijk en kenbaar te maken. Er wordt toegewerkt naar een verdere structurering van de samenwerking tussen de sociale basis en de Alliantie, in samenwerking met betrokkenen.

Schuldhulpverlening

Bewoners met schulden hebben vaak ook problemen op andere leefgebieden en vice versa. Door in te zetten op het stabiliseren van de financiële situatie ontstaat ruimte bij de inwoner om effectief met de problemen op andere leefgebieden aan de slag te gaan.

De Alliantie voert de volgende taken op het gebied van schuldhulpverlening uit:

- Signalering. Het uitvoeren van een signaalgestuurde outreachende aanpak omtrent signalen die duiden op een verhoogd risico op schulden en vroeg- en laatsignalering van beginnende respectievelijk problematische betalingsachterstanden.
- Oppakken van crisissituaties zoals dreigende uithuiszetting of afsluiting van nutsvoorzieningen
- Regie, begeleiding en nazorg gericht op het vergroten van de financiële zelfredzaamheid en het realiseren van een duurzame stabiele financiële situatie.
- Toegang en toeleiding tot curatieve schuldhulpverlening en budgetbeheer.
- Het zelf bieden van ondersteuning bij relatief eenvoudige, niet-problematische schuldensituaties

Jongerenwerk

De Alliantie biedt ambulant, gebiedsgericht en stedelijk jongerenwerk. Dit betreft preventief en outreachend jongerenwerk, gericht op zelfredzaamheid, talentontwikkeling en participatie. Inzet van jongerenwerk moet ernstiger problemen en inzet van zwaardere ondersteuning voorkomen. Het stedelijk inlooppunt voor jongeren Jimmy's en het Ontmoetingscentrum Jonge Ouders behoren tot het jongerenwerk.

Aantal gebieden en lumpsumbudget

Er wordt gewerkt met één Alliantie voor de hele gemeente. De totale opdracht wordt uitgevoerd door de Alliantie met een, vooraf vastgesteld, lumpsumbudget.

Eigen bijdrage/Abonnementstarief

Het kabinet heeft in zijn regeerakkoord afgesproken om de eigen bijdrage voor de Wmo middels een abonnementstarief te organiseren. Dit betekent dat iedere cliënt, ongeacht inkomen en volume aan zorg die men ontvangt, een vast bedrag per periode betaalt. Deze wijziging geldt voor maatwerk- en algemene voorzieningen. Voor de ondersteuning door de Alliantie, waarbij sprake is van een structurele hulpverleningsrelatie, vraagt de Alliantie het abonnementstarief.

Integrale werkwijze

De Alliantie past zoveel als mogelijk de manier van werken van Inclusieve Stad en Lab Noord toe. Bij Inclusieve Stad heeft een professional mandaat om vanuit een integraal budget passende ondersteuning in te zetten. Om de integrale werkwijze in 2020 volledig in te kunnen zetten, wordt in 2019 onderzocht of het mogelijk is om voor overstijgende casussen

een integraal budget te creëren. Dit gebeurt in de wetenschap dat de budgetten Wmo, Jeugd en Participatie ontoereikend zijn. Hierbij wordt ook de inbreng van de zorgverzekeraars, woningbouwcorporaties en eventuele andere betrokken partijen verkend.

Lab Noord is één van de voorbeelden van hoe in een wijk of dorp een mix van professionals en vrijwilligers succesvol samenwerkt. In Lab Noord werken buurtbewoners, de wijkvereniging, woningcorporatie, een wijkbedrijf, het sociaal wijkteam, gemeente en zorgpartijen in een groot netwerk samen. In andere wijken en/of dorpen spelen ook soortgelijke ontwikkelingen. Hierbij sluit de Alliantie zoveel als mogelijk aan.

Samenwerking

De Alliantie werkt samen met formele en informele betrokkenen rondom individuele bewoners en op dorps-, wijk- of gebiedsniveau. Hieronder vallen in ieder geval (maar niet uitputtend) de sociale basis, scholen, de steunstructuur 0-12 en 12+, de GGD (opvoedpunt en jeugdgezondheidszorg), de Praktijkondersteuner-Jeugd bij de huisarts en overige jeugdprofessionals. Ook partijen als gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, Veiligheidshuis, politie, woningbouwverenigingen, wijkverpleegkundigen en overige zorgprofessionals behoren tot de samenwerkingspartners.

Scholing en ontwikkeling

Betrokkenen in en om de Alliantie werken vanuit een gedeelde visie en spreken daarbij de dezelfde taal. Middels scholing en training is er aandacht voor het ontwikkelen van (een gevoel van) gezamenlijkheid tussen partijen, vanuit een diversiteit aan rollen en referentiekaders.

Klachten en bezwaren

Als een inwoner ontevreden is over hoe hij/zij behandeld is door de Alliantie of over de geboden ondersteuning dan kan de inwoner een klacht indienen. Dit kan op meerdere manieren: de klacht wordt (in eerste instantie) besproken met degene die de ondersteuning biedt of als deze er samen niet uitkomen met de leidinggevende. Vervolgens is het mogelijk om de kwestie voor te leggen aan de klachtenbemiddelaar van de Alliantie. Tenslotte kan een klacht ingediend worden bij een externe klachtencommissie.

Een inwoner kan altijd een aanvraag voor een maatwerkvoorziening doen en ontvangt hier dan een besluit/beschikking op. Hiertegen kan een bezwaar ingediend worden bij de gemeente.

Ook houdt de gemeentelijke toezichthouder zicht op de kwaliteit van de ondersteuning (zie de volgende alinea) en kunnen bewoners terecht bij de nationale ombudsman.

Kwaliteit

Bewoners kunnen rekenen op kwalitatief goede ondersteuning die past bij hun persoonlijke situatie. Om dit te kunnen borgen heeft de gemeente een 'Kwaliteitskader sociaal domein' vastgesteld dat ook voor de Alliantie van toepassing is. Het kader geldt voor algemene voorzieningen en voor individuele maatwerkvoorzieningen. Het kwaliteitskader geeft een uitwerking van de wettelijke kwaliteitseisen vanuit de Wmo en Jeugdwet. Er worden eisen gesteld aan:

- Het ondersteuningsplan;
- Het kwaliteitssysteem (PDCA);
- Veiligheid;
- Medewerkers en vrijwilligers/ervaringsdeskundigen;
- De organisatie die de ondersteuning verleent;
- De beroepskracht;
- De resultaten van de ondersteuning.

Het cliëntperspectief speelt een belangrijke rol binnen de kwaliteitscriteria, waaronder de ervaringen van cliënten met de ondersteuning.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Bewoners hebben de mogelijkheid om zich te laten ondersteunen bij het zoeken naar passende ondersteuning. Deze ondersteuning moet onafhankelijk en kosteloos zijn. In verband met deze wettelijk verplichte onafhankelijkheid zal dit niet binnen de alliantie georganiseerd worden. Een cliëntondersteuner is in staat om onafhankelijk van de belangen van de gemeente of een zorgaanbieder naast de cliënt te staan en in diens belang te handelen.

Cliëntparticipatie

Bij de uitvoering en de ontwikkeling van beleid door de Alliantie doen bewoners mee met hun visie en ideeën. Ervaringen van bewoners vormen een basiselement in het (nieuwe) beleid.

Privacy

De gemeente en de Alliantie werken conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Een organisatie mag alleen persoonsgegevens verwerken als dit berust op een van de zes grondslagen uit de AVG. De grondslag die voor de gemeente Leeuwarden van toepassing is, is het voldoen aan een wettelijke verplichting (art. 6 lid 1

onder C AVG). De Wmo is een wettelijke verplichting van de gemeente (art. 2.1.1 Wmo) en in die zin heeft de gemeente dus een grondslag voor het verwerken van gegevens. De Jeugdwet bevat eveneens privacyregels in aanvulling op de AVG. Het gaat hier om de Regeling Jeugdwet waarin specifieke privacyregels voor jeugdhulpaanbieders beschreven staan.

In dit geval vindt de uitvoering hiervan (grotendeels) plaats bij een andere instantie: de Alliantie. Ook dit is volgens de wet mogelijk omdat dit via een aanbesteding wordt geregeld (art. 2.6.4 Wmo). Voor Jeugd is dit geregeld in art. 2.11 Jeugdwet, met betrekking tot de Participatie staat dit in art. 7 lid 4 Participatiewet en de mogelijkheid bij schuldhulpverlening is geformuleerd in blz. 7 van de Memorie van Toelichting.

Het is belangrijk om een toegankelijk privacyprotocol of –convenant te hebben waarin helder en transparant wordt beschreven hoe omgegaan wordt met gegevens om een veilige gegevensuitwisseling tussen samenwerkende organisaties te waarborgen.

Continuïteit ondersteuning

De Alliantie biedt het ondersteuningsaanbod waarop bewoners per 1 januari 2020 aanspraak kunnen maken. De Alliantie zorgt voor een zo groot mogelijke continuïteit zodat de overgang voor bewoners zo goed mogelijk verloopt.

Bijlage 1 Toelichting op keuzes in de uitwerkingsnota

Breed loket

De Alliantie is voor alle mensen die wonen of verblijven in Leeuwarden de plek waar zij hun ondersteuningsvraag kunnen stellen. Ook wanneer blijkt dat de ondersteuningsvraag niet past binnen de taken van de Alliantie, heeft de Alliantie de verantwoordelijkheid om de inwoner op een goede manier door te verwijzen naar de plek waar zijn of haar vraag thuishoort. Wanneer de inwoner hierbij meer ondersteuning nodig heeft, zoals gezamenlijk het contact leggen, dan ondersteunt de Alliantie hierbij.

Taken Alliantie

In het koersdocument staat grotendeels beschreven welke taken door de Alliantie worden uitgevoerd. In de uitwerkingsnota zijn deze taken nader uitgewerkt en in kaart gebracht. Bij een aantal taken heeft een uitgebreidere afweging plaatsgevonden met betrekking tot het wel of niet laten uitvoeren van deze taken door de Alliantie. Dit betreft:

- Algemene schoonmaakvoorziening (ASV) en Hulp bij huishouden (HH): een grote groep bewoners maakt gebruik van een van deze voorzieningen. In totaal vormen zij ongeveer de helft van alle WMO-beschikkingen binnen de voorzieningen die de Alliantie biedt. Het budget voor deze voorzieningen vormt ongeveer een derde van het totale WMO-budget van de Alliantie. Het toevoegen van deze taken aan de Alliantie creëert volume voor de Alliantie, in doelgroep en in budget. 70% van de bewoners met een indicatie HH of ASV maakt ook gebruik van andere WMO-voorzieningen (vervoer, begeleiding of dagbesteding). Er is een inhoudelijke overlap met signalerings- en begeleidingstaken. Door deze taken toe te voegen aan de Alliantie werkt deze integraler. Inzet van hulp bij huishouden is vaak een eerste signaal van achteruitgang in zelfredzaamheid. Door het brede palet van ondersteuning dat de Alliantie biedt, kan hier snel op worden ingesprongen.
- Lokale inloopvoorzieningen GGz: deze voorzieningen hebben een inhoudelijke overlap met onder andere begeleiding en dagbesteding. Door deze taak toe te voegen aan de Alliantie, waar ook begeleiding en dagbesteding wordt geboden is effectiever en integraler werken mogelijk. De doelgroep die gebruik maakt van de inloopvoorziening, maakt vaak ook gebruik van andere Wmo-voorzieningen.
- Schuldhulpverleningstaken: Er is een grote overlap tussen mensen met een hulpvraag op het gebied van financiën/schulden en een hulpvraag op overige levensgebieden. Schuldenproblematiek en problemen op andere levensgebieden beïnvloeden elkaar sterk, waardoor een integrale aanpak gewenst is.
- Sociaal medische advisering: deze taak wordt niet toegevoegd aan de Alliantie. Slechts een klein deel van dit budget wordt gebruikt voor advisering binnen de Wmo, en dit betreft grotendeels advisering op hulpmiddelen, collectief vervoer en woningaanpassingen die geen onderdeel worden van de Alliantie. Overige advisering uit dit budget heeft betrekking op participatiewet, Jeugdwet, leerlingenvervoer, gehandicaptenparkeerkaart en –plaats. Alle sociaal medische advisering vindt nu plaats vanuit één gemeentelijk portaal. Het is onwenselijk dit op te splitsen.

Algemene voorzieningen en individuele maatwerkvoorzieningen

Het sociaal domein kent een onderscheid in algemene voorzieningen en individuele maatwerkvoorzieningen. Een algemene voorziening is voor iedere inwoner van de gemeente beschikbaar. Een individuele maatwerkvoorziening is slechts toegankelijk na onderzoek door de gemeente, en slechts wanneer algemene voorzieningen niet toereikend zijn. Op dit moment (2018) wordt vrijwel alle ondersteuning verstrekt middels een individuele maatwerkvoorziening, omdat de algemene voorzieningen nog onvoldoende ontwikkeld zijn.

De Alliantie heeft tot taak om de algemene voorzieningen zodanig vorm te geven dat vanuit de aanwezige algemene voorzieningen dusdanig kwalitatieve en passende ondersteuning wordt geboden, dat een individuele maatwerkvoorziening meestal niet nodig is. In de praktijk gaat het er om dat bewoners de juiste ondersteuning ontvangen, door de juiste ondersteuner met de juiste deskundigheid en vaardigheden. Of deze ondersteuner werkt vanuit een individuele maatwerkvoorziening of vanuit een algemene voorziening of vanuit de sociale basis, is minder relevant zo lang de inwoner maar adequaat wordt ondersteund bij zijn zelfredzaamheid, participatie of opvoed-en/of opgroei problematiek. Dat de status van de ondersteuning verandert van 'maatwerkvoorziening' naar 'algemene voorziening' betekent niet dat de kwaliteit en inhoud van de ondersteuning veranderen. De meeste ambulante ondersteuningsvragen hebben betrekking op ondersteuning in het alledaagse: ondersteuning bij meedoen, wonen, welzijn, financiën, sociale relaties en gezondheid. De Alliantie heeft de benodigde expertise, ook op eventuele specialistische vragen en beperkingen, in huis om vanuit de algemene voorziening bewoners passende ondersteuning te bieden.

PGB

Wanneer iemand een ondersteuningsvraag heeft, onderzoekt de Alliantie eerst of de vraag beantwoord kan worden middels eigen kracht, met behulp van het sociaal netwerk, of middels voorliggende voorzieningen zoals vrijwilligers of de algemene voorzieningen die de Alliantie biedt. Pas wanneer blijkt dat de ondersteuningsvraag daarmee onvoldoende adequaat kan worden beantwoord, is een individuele maatwerkvoorziening mogelijk. Dit kan vanuit Zorg in Natura (ZIN) of via een PGB. Een algemene voorziening kan niet worden verstrekt vanuit een PGB. Hoe meer ondersteuning de Alliantie biedt vanuit de algemene voorzieningen, hoe minder noodzaak er zal zijn tot inzet van PGB.

Sociale basis

Vrijwilligers Organisaties Leeuwarden (V-O-L), een samenwerking tussen Support Fryslan, Humanitas en Aanzet, heeft in opdracht van de gemeente in de maanden oktober en november 2018 een onderzoek gedaan naar de positie en rol van de sociale basis in het sociaal domein. Hierbij is gevraagd naar de mate waarin de Leeuwarder sociale basis zich herkent in de koers zoals die in het Koersdocument is uitgestippeld en hoe zij aankijkt tegen samenwerking met of toetreding tot de Alliantie. Hiertoe heeft zij input verzameld van in de sociale basis actieve partijen door het organiseren van vier inspraakmiddagen en –avonden. Zo'n vijftig partijen hebben gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om hun stem te laten horen.

Inhoudelijk herkent de sociale basis zich, in grote lijnen, in de positie die haar in het Koersdocument wordt toegedicht als drager van het sociaal domein. Wel vraagt zij aandacht voor de facilitering van

de sociale basis, pleit zij voor het in stand houden van subsidierelaties en waarschuwt zij voor het ontstaan van een afhankelijkheidsrelatie van formele aanbieders die geweld zouden kunnen doen aan de eigenheid, identiteit en intrinsieke waarden van de sociale basis.”

Aantal gebieden

Zowel een verdeling van de gemeente in 1 gebied als een verdeling in meer gebieden (2, 3 of 4) kent voor- en nadelen. Deze voor- en nadelen zijn globaal:

	Voordelen:	Nadelen:
1 gebied	Uniforme werkwijze in hele gemeente Geen overdracht van bewoners bij verhuizing binnen Gemeente Leeuwarden Eén aanspreekpunt voor de gemeente	Monopoliepositie (risico vanuit aanbesteding) Geen risicospreiding (bijv bij faillissement of onderprestatie) Geen mogelijkheid tot vergelijken werkwijzen tussen verschillende partijen
Meerdere gebieden	Mogelijkheid tot vergelijken werkwijzes en leren van elkaar (aanbieders onderling en tussen gemeente en aanbieders) Risicospreiding (faillissement of onderprestatie)	Overdrachtsmoment bij verhuizing naar ander gebied Mogelijk verschil in werkwijze tussen gebieden Meerdere gesprekspartners voor gemeente/meer afstemming nodig

Nadelen van het werken met één gebied is dat de Alliantie een monopoliepositie heeft en risico's niet gespreid kunnen worden. Het werken met één Alliantie betekent ook dat werkwijzen onderling niet vergeleken kunnen worden. Dat laatste kan wel als er meerdere Alliantiepartijen zijn. Daarnaast is er enige mate van risicospreiding bij eventueel faillissement of onderprestatie als er meerdere partijen zijn.

De voordeel van het werken met één gebied is dat er gewerkt wordt met een uniforme werkwijze die voor de gehele gemeente geldt. Als bewoners verhuizen binnen de gemeente zullen er, daarnaast, geen overdrachtsmomenten zijn. Er is één aanspreekpunt voor de gemeente.

De voordelen van het werken met één werkgebied, namelijk uniforme werkwijze en geen overdracht bij verhuizing, wegen voor het college zwaar.

Gebiedsbudget

Bij de bepaling van de lumpsum worden diverse factoren meegewogen. Dit zijn onder andere: huidige zorgconsumptie, verplichting tot hanteren van reële tarieven (AmvB), demografische ontwikkelingen, transformatie- en synergie-effecten als gevolg van inzet van de sociale basis, verschuiving van maatwerk- naar algemene voorzieningen, keuzes in het takenpakket, en te realiseren taakstellingen.

Eigen bijdrage/abbonementstarief

Het kabinet heeft in zijn regeerakkoord afgesproken om de eigen bijdrage voor de Wmo middels een abonnementstarief te organiseren. Dit betekent dat iedere cliënt, ongeacht inkomen en zorg die men ontvangt, een vast bedrag per periode betaalt. Deze wijziging geldt in 2019 voor individuele maatwerkvoorzieningen, en vanaf 2020 voor zowel maatwerkvoorzieningen als algemene voorzieningen.

Op dit moment (2018) wordt een eigen bijdrage bepaald naar inkomen, vermogen en huishoudsamenstelling. Deze eigen bijdragen worden nu gevraagd voor ondersteuning op het terrein van huishoudelijke hulp, dagbesteding, thuisondersteuning, persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf. Voor de ondersteuning door de Alliantie waar sprake is van een structurele hulpverleningsrelatie vraagt de Alliantie het maximale abonnementstarief (anno 2018 is dat € 17,50 per vier weken).

Juridische risico's

Beschikkingsvrij werken

Er is recente jurisprudentie door de Centrale Raad van Beroep op resultaatgericht indiceren en beschikkingsvrij indiceren. Deze jurisprudentie lijkt de ruimte om beschikkingsvrij te werken aanzienlijk te verkleinen. Er wordt op 10 december nog een vervolguitspraak verwacht. De landsadvocaat zal deze uitspraken duiden en tot een advies komen aan gemeenten en rijksoverheid. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) adviseert gemeenten om deze uitspraak af te wachten en komt medio december met een advies over de gevolgen van deze uitspraken. Dit heeft mogelijk consequenties voor de beleidsruimte en inkoop van gemeenten. Ook heeft het zeer waarschijnlijk juridische consequenties voor de manier waarop wij de Alliantie willen vormgeven. Het advies is om de uitspraak van 10 december en het advies vanuit de VNG af te wachten zodat we de consequenties hiervan kunnen meenemen. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de planning en de ingangsdatum van de Alliantie.

Bijlage 2 Begrippenlijst

Alliantie:

1. De gecontracteerde formele partijen die de inkoopopdracht Alliantie uitvoeren.
2. Het brede samenwerkingsverband tussen de sociale basis en formele instellingen.

Algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal bedoeld is voor mensen met een beperking én algemeen verkrijgbaar is én niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten. Een dergelijke voorziening valt niet onder de Wmo en Jeugdwet. Een algemeen gebruikelijke voorziening wordt in principe door de inwoner zelf bekostigd. Dit geldt ook voor bewoners met een inkomen op minimum niveau.

Algemene voorziening: Diensten en activiteiten gericht op zelfredzaamheid en participatie zonder dat er eerst diepgaand onderzoek is verricht. Om gebruik te kunnen maken van een algemene voorziening vindt er een lichte toets plaats, om te bepalen of de inwoner behoort tot de doelgroep, danwel of de voorziening toegankelijk, passend en betaalbaar is. Er wordt voor een algemene voorziening geen beschikking afgegeven.

Casusregie: het coördineren, afstemmen en volgen van de benodigde hulpverlening aan cliënten/cliëntsystemen, waarbij het eigen netwerk en meerdere hulpverleners betrokken zijn.

Eigen kracht: de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen (capaciteit), tijd en middelen van de inwoner/het gezin en personen uit het sociaal netwerk (mantelzorg) om de beperking in zelfredzaamheid en participatie danwel opgroei en/of opvoedingsproblemen op te lossen.

Gebruikelijke hulp: ondersteuning die partners, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid geacht worden elkaar onderling te bieden.

Hoofdverblijf: adres waar de inwoner volgend de Basis Registratie Personen (BPR) als ingezetene geregistreerd staat danwel de plaats waar de inwoner overwegend feitelijk verblijft.

Individuele maatwerkvoorziening: Diensten en activiteiten gericht op zelfredzaamheid en participatie of opgroei en/of opvoedingsproblemen dat na zorgvuldig onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de inwoner/ het gezin geboden worden. Er wordt voor individuele maatwerkvoorzieningen een beschikking afgegeven.

Jeugdhulp : de ondersteuning aan jeugdige en/of ouder(s) die te maken hebben met opgroei- en opvoedingsproblematiek, en die een bedreiging kan vormen voor een veilige (cognitieve, sociale, emotionele en lichamelijke) ontwikkeling van de jeugdige en/of zijn omgeving.

Jeugdprofessional: beroepskracht met specifieke kennis en vaardigheden ten aanzien van opgroei-, opvoed- en ontwikkelingsproblematiek van de jeugdige en/of ouder(s)

Mantelzorg: ondersteuning die vrijwillig en onbetaald wordt geboden door een persoon uit het sociaal netwerk van de inwoner.

Ondersteuningsvraag: een vraag van een inwoner om hulp bij het functioneren in het alledaagse.

Persoonsgebonden budget (PGB): een budget waarmee de inwoner zelf ondersteuning kan inkopen.

Toegang: De plaats waar bewoners van de gemeente terecht kunnen met een ondersteuningsvraag.

Regie: wanneer een inwoner of een gezin meerdere vormen van ondersteuning ontvangt, dan heeft 1 persoon de regie. Deze regisseur zorgt voor het in kaart brengen van de problematiek van de inwoner of het gezin, een integrale probleemanalyse en een integraal ondersteuningsplan, voor de uitvoering en de evaluatie van dit plan. Daarnaast is de regisseur verantwoordelijk voor het zicht op verandering in de mate van zelfredzaamheid en participatie en de veiligheid van het cliëntsysteem.

Respijtzorg: Tijdelijke vervanging van de zorg die een mantelzorger verleent, ter ontlasting van de mantelzorger.

Sociale basis: Het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) samen kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving én het geheel van informele netwerken, bewonersactiviteiten en betekenisvolle relaties tussen burgers onderling, professionals en overheid. Het gaat om het 'cement' in de samenleving; de verbindingen tussen individuen, netwerken en instituties.⁹

Vraagverheldering: het verhelderen van de behoefte van de bewoners en/of gezin aan ondersteuning en in kaart brengen wat de mogelijke oplossingen zijn.

Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning.

Zorgaanbieder: een organisatie of persoon die ondersteuning biedt aan de inwoner.

Zorg in Natura (ZIN): een verstrekking van een voorziening via een door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieder.

⁹ Naar 'de Sociale basis; terug van weggeweest', Movisie, 2018